

УДК 342.72/.73

Кушнір І. В. – аспірант кафедри конституційного права та прав людини Національної академії внутрішніх справ, м. Київ

ЗАХИСТ УПОВНОВАЖЕНИМ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ З ПРАВ ЛЮДИНИ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА ОСОБИ НА ДОСТУП ДО ПУБЛІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Досліджено сутність захисту Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини конституційного права фізичної особи на доступ до публічної інформації. Проаналізовано поняття «охорона», «захист», ознаки захисту конституційного права фізичної особи на доступ до публічної інформації. Визначено категорію захисту Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини вказаного конституційного права.

Ключові слова: захист, публічна інформація, Уповноважений Верховної Ради України з прав людини, конституційне право особи, доступ до публічної інформації.

Проблема дослідження охорони та захисту Уповноваженим Верховної Ради з прав людини конституційного права фізичної особи на доступ до публічної інформації є актуальною в Україні. Разом з аналізом усіх конституційних прав і свобод та способів їх забезпечення, це питання є цікавим для вивчення крізь призму науки конституційного права. Воно безпосередньо пов'язане з практичною реалізацією окремого конституційного права фізичної особи на доступ до публічної інформації та постає важливим на практиці.

Захист конституційних прав і свобод особи, зокрема права на доступ до публічної інформації, досліджують в їх міжнародному, історичному та сучасному контекстах. Захист названих конституційних прав і свобод науковці досліджують комплексно, за певними видами та індивідуально. Захист Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини конституційного права

особи на доступ до публічної інформації як окремого основного права людини і громадянина в Україні ще досліджено не було, що зумовлює актуальність обраної теми.

Метою статті є з'ясування поняття та ознак захисту Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини конституційного права особи на доступ до публічної інформації.

Відповідно до мети можна виокремити такі задачі: дослідити праці науковців щодо поняття та ознак захисту Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини конституційних прав і свобод особи (включаючи і право на доступ до публічної інформації); сформулювати ознаки захисту цією посадовою особою конституційного права особи на доступ до публічної інформації; запропонувати авторське визначення поняття захисту Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини конституційного права особи на доступ до публічної інформації.

Наукові праці, присвячені цій темі, можна розподілити на декілька груп, а саме захист Уповноваженим із прав людини: а) усіх прав і свобод людини та громадянина; б) окремих груп прав і свобод (громадянських, політичних, економічних, соціальних, культурних, особистих тощо); в) захист окремих прав чи свобод; г) захист права на доступ до публічної інформації. Так, Н. О. Задорожна наголошує, що інститут омбудсмена є важливим елементом національної системи захисту прав людини і визначає його як елемент механізму захисту прав людини та громадянина. Дослідниця характеризує незалежність омбудсмена, максимальну неформальність та гнучкість процедури звернення за захистом прав і розгляду звернень, його різні моделі та функції захисту [1, с. 94]. Отже, Н. О. Задорожна висвітлює інститут омбудсмена як елемент механізму захисту прав людини і громадянина.

Зокрема, К. О. Закоморна вважає, що незалежність Уповноваженого з прав людини підтверджує його функціональна самостійність від органу, який його призначає. Цю ознаку досягають шляхом: існування неоднакового порядку призначення Уповноваженого з прав людини; визначення чіткої регламентації припинення його повноважень і звільнення з посади; законодавча заборона чинити будь-який тиск на Уповноваженого з прав людини; продовження функціонування Уповноваженого з прав людини після строкового чи

дострокового припинення повноважень органом, що призначив омбудсмена [2].

З огляду на це, К. О. Закоморна підсумовує, що Уповноважений здійснює захист конституційних прав і свобод, зокрема права на доступ до публічної інформації, незалежно від діяльності Верховної Ради України, яка є важливою для його повної реалізації.

Той факт, що Уповноважений з прав людини як захисник конституційного права фізичної особи на доступ до публічної інформації здійснює парламентський контроль за дотриманням прав людини, описують О. В. Марцеляк і Ю. М. Тодика. Вони досліджують різні моделі омбудсмена й виокремлюють законодавчу (парламентську) та виконавчу моделі, квазіомбудсменів, колегіальні омбудсменські служби, спеціалізованих омбудсменів, регіональних та місцевих омбудсменів і визначають омбудсмена України як парламентського [3]. Таким чином, Ю. М. Тодика і О. В. Марцеляк наголошують на існуванні світових моделей омбудсмена та підкреслюють, що Уповноважений з прав людини захищає конституційні права і свободи людини та громадянина в процесі здійснення парламентського контролю за дотриманням названих конституційних прав, зокрема права на доступ до публічної інформації.

На думку В. Ф. Погорілко та Г. А. Шпиталенко, право на захист належить до категорії особистих конституційних гарантій. Воно посідає важливе місце серед прав і свобод людини та громадянина. У статті 55 Конституції України зазначено, що кожен має право звертатися за захистом своїх прав до Уповноваженого з прав людини [4, с. 194].

Захист Уповноваженим з прав людини конституційних прав і свобод (права на доступ до публічної інформації) В. Ф. Погорілко та Г. А. Шпиталенко зараховують до засобів конституційного гарантування реалізації названого права.

Уповноважений з прав людини здійснює захист і поновлення окремих груп конституційних прав та свобод (громадянських, політичних, економічних, соціальних, культурних, особистих тощо). Так, О. Б. Горова досліджує Конституційні громадянські права людини в Україні та механізми їх захисту з боку правоохоронних органів держави. Учена визначає Уповноваженого з прав людини як державну посадову особу,

діяльність якої безпосередньо пов'язана з захистом конституційних громадянських прав людини і громадянина. Дослідниця наголошує, що захист громадянських прав вже не є проблемою лише конкретної національної держави, а має міждержавний характер. Тобто вітчизняний омбудсмен, як і омбудсмени всіх країн світу, є активним захисником громадянських прав людини і громадянина як в межах території України, так і за її межами щодо громадян України [5]. Однією з ознак захисту Уповноваженим прав людини вчена визначає його міжнародні можливості відповідно до міжнародного і національного законодавства.

Проблему захисту та поновлення окремих груп прав і свобод Уповноваженим з прав людини досліджували також інші вчені. Так, А. І. Хальота обґрунтовує важливість захисту прав людини шляхом звернення фізичної особи до Уповноваженого (ч. 3 ст. 55 Конституції України) з метою звільнення від: чиновницького свавілля, що виявляється у незаконних діях або бездіяльності; незаконних рішеннях та наказах, у результаті чого відбувається порушення прав і свобод людини, підривається авторитет державної влади в Україні, порушується режим законності та правопорядку. Це недопустимо під час формування розвинутої правової держави. Негативні правові явища, які стосуються інтересів суспільства, держави та кожної окремої людини, потребують їх негайного викорінення. Держава здійснює профілактичну діяльність щодо попередження правопорушень органами держави та її посадовими особами, контролює діяльність державних органів і органів місцевого самоврядування, протидіє правопорушенням, сприяє притягненню винних до юридичної відповідальності. Держава кожній людині надає можливість брати участь у боротьбі з бюрократією, некомпетентністю посадовців, а також з їх небажанням виконувати власні обов'язки. Це закріплено в Конституції України як конституційні особисті права людини протидіяти чиновницькому свавіллю. До таких прав зараховують звернення за захистом своїх прав до Уповноваженого з прав людини [6].

Зміст захисту прав людини, на думку А. І. Хальоти, охоплює створення умов для реалізації та саму охорону названих прав. Серед ознак діяльності Уповноваженого з прав людини, що

спрямована на їх захист, науковець визначає також їх конституційне закріплення. Дії цієї посадової особи спрямовані на профілактику і попередження порушень конституційних прав, зокрема права фізичної особи на доступ до публічної інформації.

Так, В. В. Букач і А. Ю. Олійник досліджують захист і поновлення Уповноваженим з прав людини політичних конституційних прав і свобод людини і громадянина, що закріплено в ст. 55, 85 п. 17, 101 Конституції України [7, с. 115, 117]. Таким чином, В. В. Букач і А. Ю. Олійник однією з ознак захисту і поновлення Уповноваженим з прав людини конституційних прав вважають їх конституційне закріплення і регулювання.

Верховною Радою України 24 квітня 2012 року на посаду Уповноваженого з прав людини було призначено В. В. Лутковську [8], яка з метою захисту прав людини запропонувала чотири основні напрями своєї діяльності з питань: а) реалізації національного превентивного механізму за моделлю «Омбудсман +»; б) дотримання соціально-економічних і гуманітарних прав; в) дотримання прав дитини, недискримінації та гендерної рівності; г) права на доступ до інформації та захист персональних даних. Одним із головних напрямів роботи українського омбудсмена є забезпечення права доступу до публічної інформації, зокрема його захист. Для ефективної діяльності Уповноваженого з прав людини щодо захисту конституційного права фізичної особи на доступ до публічної інформації в структурі його секретаріату створено управління з питань права на доступ до інформації та експертну раду з питань свободи інформації. Свою діяльність В. В. Лутковська розпочала зі зміни інформаційної політики: у травні 2012 року було проведено публічне обговорення пріоритетних напрямів діяльності Уповноваженого з прав людини та запроваджено інститут представників омбудсмена за напрямами, що були ініційовані (охоплюючи захист конституційного права доступу до публічної інформації) [9].

Отже, В. В. Лутковська з-поміж ознак захисту Уповноваженим з прав людини конституційного права фізичної особи на доступ до публічної інформації визначає такі складові організаційної діяльності, як функції, повноваження, форми і методи.

З огляду на аналіз підходів різних авторів до питання поняття та змісту захисту омбудсменом України прав і свобод

людини та громадянина, можна сформулювати ознаки захисту конституційного права фізичної особи на доступ до публічної інформації: а) діяльність Уповноваженого з прав людини; б) межі названої діяльності, встановлені міжнародними і внутрішніми національними правовими нормами; в) повноваження, функції, організаційні та правові форми і методи діяльності; г) припинення правопорушення і притягнення правопорушника до юридичної відповідальності; д) поновлення порушеного права, відшкодування заподіяної шкоди.

Діяльність Уповноваженого з прав людини спрямована на захист конституційного права фізичної особи на доступ до публічної інформації. Вона передбачає його взаємодію у відносинах, що виникають у процесі реалізації фізичною особою названого права з органами державної влади, місцевого самоврядування, їх посадовими і службовими особами, які зобов'язані виконувати власні обов'язки з метою припинення порушення права, притягнення винних до юридичної відповідальності, поновлення порушеного права й відшкодування заподіяної шкоди.

Уповноважений з прав людини, здійснюючи визначені нормами права дії щодо захисту конституційного права на доступ до публічної інформації та його поновлення, реалізує принципи верховенства права і режиму законності. Межі його діяльності визначено міжнародними правовими нормами, згоду на обов'язковість яких надала Верховна Рада України. Вони регулюють правовідносини в Україні разом із внутрішніми національними правовими нормами, які наведено в Конституції України, а також у законах України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» від 23 грудня 1997 року № 776/97-ВР; «Про доступ до публічної інформації» від 13 січня 2011 року № 2939-VI; «Про державну службу» від 17 листопада 2011 року № 4050-VI.

Засадами діяльності Уповноваженого з прав людини є пріоритети прав людини та громадянина. Він здійснює парламентський контроль за виконанням обов'язків з боку органів держави, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб. Уповноважений оперативно реагує на порушення шляхом направлення подань до названих органів і посадових осіб, не втручаючись у законну діяльність правоохоронних органів, інших органів держави і місцевого

самоврядування. Його діяльність доповнює наявні засоби захисту конституційного права фізичної особи на доступ до публічної інформації, не відмінняє їх і не прагне домогтись перегляду компетенції державних органів, які забезпечують захист і поновлення порушених прав і свобод.

Обов'язком Уповноваженого з прав людини є припинення порушення права людини. Досить цікавою є інформація про судову практику стосовно цих правопорушень, зокрема щодо відповідачів. Кількість справ з одним відповідачем може свідчити про кількість запитів до нього загалом. Найбільше справ, які було розглянуто адміністративними судами, мали відповідачами органи місцевого самоврядування, органи поліції та прокуратури. Можна дійти висновку, що найбільше інформаційних запитів подають саме до цих органів, а отже, вони становлять найбільший інтерес для пересічних громадян. Відповідно до ст. 212³ Кодексу України про адміністративні правопорушення, неправомірна відмова в наданні інформації, несвоєчасне або неповне надання інформації, надання інформації, що не відповідає дійсності, у випадках, коли вона підлягає наданню на запит громадянина чи юридичної особи, згідно із законами України «Про інформацію» від 2 жовтня 1992 року № 2657-XII, «Про доступ до публічної інформації» від 13 січня 2011 року № 2939-VI, «Про звернення громадян» від 2 жовтня 1996 року № 393-96-ВР, «Про доступ до судових рішень» від 22 грудня 2005 року № 3262-IV та «Про засади запобігання і протидії корупції» від 11 червня 2009 року № 1506-VI, тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб від 25 до 50 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян [10].

Уповноважений із прав людини з метою захисту та поновлення конституційного права фізичної особи на доступ до публічної інформації особисто або через свого представника в установленому законом порядку може: звертатися до суду стосовно захисту названого права осіб, які через фізичний стан, недоздатність повноліття, похилий вік, недієздатність або обмежену дієздатність неспроможні самостійно захистити свої права і свободи, брати участь у судовому розгляді справ, провадження в яких відкрито за його позовами (заявами), клопотаннями (поданнями); вступати в справи, провадження в яких відкрито за позовами (заявами), клопотаннями

(поданнями) інших осіб, на будь-якій стадії їх судового розгляду; ініціювати перегляд судових рішень, незалежно від його участі в судовому провадженні [11].

Таким чином, захист Уповноваженим з прав людини конституційного права фізичної особи на доступ до публічної інформації – це діяльність посадової особи в межах компетенції, визначеної міжнародними і внутрішніми національними правовими нормами щодо припинення правопорушення та притягнення правопорушника до юридичної відповідальності, поновлення порушеного права і відшкодування завданих збитків із метою забезпечення доступу до публічної інформації.

З огляду на зазначене, можна дійти таких висновків:

– ознаками захисту та поновлення Уповноваженим з прав людини конституційного права фізичної особи на доступ до публічної інформації є: діяльність Уповноваженого з прав людини; межі названої діяльності, що встановлені міжнародними та внутрішніми національними правовими нормами; повноваження, функції, організаційні та правові форми і методи; припинення правопорушення і притягнення правопорушника до юридичної відповідальності; поновлення порушеного права та відшкодування заподіяної шкоди;

– механізм захисту Уповноваженим з прав людини конституційного права фізичної особи на доступ до публічної інформації охоплює повноваження, функції, організаційні та правові форми і методи його діяльності;

– статтю 14 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради з прав людини» доцільно доповнити такою нормою: «Уповноважений з прав людини здійснює також інші обов'язки, що закріплені законами України».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Задорожня Н. О. Інститут омбудсмена в механізмі захисту прав людини / Н. О. Задорожня // Права людини: теорія, реальність, справедливість : матеріали наук.-практ. семінару (Дніпропетровськ, 12 груд. 2013 р.) / уклад. І. А. Сердюк. – Дніпропетровськ : Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ, 2014. – С. 92–94.

2. Закоморна К. О. Інститут омбудсмена як засіб забезпечення прав і свобод людини і громадянина (порівняльно-правовий аналіз) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02 / К. О. Закоморна. – Харків, 2000. – 20 с.

3. Тодика Ю. М. Інститут омбудсмена: світові моделі і досвід / Ю. М. Тодика, О. В. Марцеляк // Вісник Академії правових наук України. – 1998. – № 2 (13). – С. 57–66.
4. Погорілко В. Ф. Правознавство [Електронний ресурс] : підручник. – 2-ге вид., виправл. і доповн. / В. Ф. Погорілко, Г. А. Шпиталенко. – Київ : Каравела, 2011. – 592 с. – Режим доступу: http://library.kpi.kharkov.ua/files/new_postupleniya/pogorilko.pdf. – Назва з екрана.
5. Горова О. Б. Конституційні громадянські права людини в Україні і їх забезпечення міліцією (роль міжнародно-правових норм в цьому процесі) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02 / О. Б. Горова. – Київ, 2000. – 16 с.
6. Хальота А. І. Конституційні особисті права і свободи людини та громадянина та їх забезпечення органами внутрішніх справ : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02 / А. І. Хальота. – Київ, 2004. – 18 с.
7. Букач В. В. Конституційні політичні права і свободи людини та громадянина в Україні : монографія / В. В. Букач, А. Ю. Олійник. – Дніпропетровськ : Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ, 2006. – 172 с.
8. Про призначення Лутковської В. В. Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини [Електронний ресурс] : Постанова Верховної Ради України від 24 квіт. 2012 р. № 4660-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 3. – Ст. 44. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/4660-17>. – Назва з екрана.
9. Офіційний сайт Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини [Електронний ресурс] : сайт. – Режим доступу: www.ombudsman.gov.ua. – Назва з екрана.
10. Чоповський Д. Доступ до публічної інформації. Огляд судової практики [Електронний ресурс] / Д. П. Чоповський. – Режим доступу: http://4vlada.com/press_club/8995. – Назва з екрана.
11. Про доступ до публічної інформації [Електронний ресурс] : Закон України від 13 січ. 2011 р. № 2939-VI. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/card/2939-17>. – Назва з екрана.

REFERENCES

1. Zadorozhnia, N.O. (2014). Instytut ombudsmena v mekhanizmi zakhystu prav liudyny [Ombudsman Institute in the mechanism of human rights protection]. *Prava liudyny: teoriia, realnist, spravedlyvist, Human rights: theory, reality, justice: Proceedings of the Scientific and Practical Seminar*. Dnipropetrovsk: Dnipropetr. derzh. un-t vnutr. sprav [in Ukrainian].
2. Zakomorna, K.O. (2000). Instytut ombudsmena yak zasib zabezpechennia prav i svobod liudyny i hromadianyna (porivnialno-pravovyi analiz) [The Ombudsman Institute as a means of ensuring the rights and freedoms of man and citizen (comparative legal analysis)]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Kharkiv [in Ukrainian].
3. Todyka, Yu.M., & Martseliak, O.V. (1998). Instytut ombudsmena: svitovi modeli i dosvid [Ombudsman Institute: World Models and Experience]. *Visnyk Akademii pravovykh nauk Ukrainy, Journal of the Academy of Legal Sciences of Ukraine, 2(13)*, 57-66 [in Ukrainian].

4. Pohorilko, V.F., Shpytalenko, H.A. (2011). *Pravoznavstvo [Science of Law]* (2nd ed., rev.). Kyiv: Karavela. Retrieved from http://library.kpi.kharkov.ua/files/new_postupleniya/pogorilko.pdf [in Ukrainian].

5. Horova, O.B. (2000). Konstytutsiini hromadianski prava liudyny v Ukraini i ikh zabezpechennia militsiieu (rol mizhnarodno-pravovykh norm v tsomu protsesi) [Constitutional civil rights in Ukraine and their provision by the police (the role of international legal norms in this process)]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Kyiv [in Ukrainian].

6. Khalota, A.I. (2004). Konstytutsiini osobysti prava i svobody liudyny ta hromadianyna ta ikh zabezpechennia orhanamy vnutrishnikh sprav [Constitutional personal rights and freedoms of man and citizen and their provision by internal affairs bodies]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Kyiv [in Ukrainian].

7. Bukach, V.V., & Oliinyk, A.Yu. (2006). *Konstytutsiini politychni prava i svobody liudyny ta hromadianyna v Ukraini [Constitutional political rights and freedoms of man and citizen in Ukraine]*. Dnipropetrovsk: Dnipropetr. derzh un-t vnutr. sprav [in Ukrainian].

8. Postanova Verkhovnoi Rady Ukrainy pro pryznachennia Lutkovskoi V.V. Upovnovazhenym Verkhovnoi Rady Ukrainy z prav liudyny: vid 24 kvit. 2012 r. No. 4660-VI [Resolution of the Verkhovna Rada of Ukraine on the appointment of V. Lutkovskaya to the Commissioner for Human Rights of the Verkhovna Rada of Ukraine from April 24, 2012, No. 4660-VI]. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy, Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine*, 3. Retrieved from <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/4660-17> [in Ukrainian].

9. Ofitsiynyi sait Upovnovazhenoho Verkhovnoi Rady Ukrainy z prav liudyny [Official website of the Ukrainian Parliament Commissioner for Human Rights]. *ombudsman.gov.ua*. Retrieved from www.ombudsman.gov.ua [in Ukrainian].

10. Chopovskiy, D. *Dostup do publichnoi informatsii. Ohliad sudovoi praktyky [Access to public information. Review of jurisprudence]*. Retrieved from http://4vlada.com/press_club/8995 [in Ukrainian].

11. Zakon Ukrainy pro dostup do publichnoi informatsii: vid 13 sich. 2011 r. No. 2939-VI [Law of Ukraine on access to public information from January 13, 2011, No. 2939-VI]. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy, Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine*, 32. Retrieved from <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/card/2939-17> [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редколегії 15.11.2017

Kushnir I. – Postgraduate Student of the Department of Constitutional Law and Human Rights of the National Academy of Internal Affairs, Kyiv, Ukraine

Protection by the Commissioner of the Verkhovna Rada of Ukraine on Human Rights of the Constitutional Law on Access to Public Information

The article examines the concept and features of protection by the Commissioner of the Verkhovna Rada of Ukraine on human rights the constitutional rights of individuals ski person to access to public information. Considers the concepts of «protection», «protection», the characteristics of the protection of constitutional rights of physical persons on access to public information, the definition of the protection Commissioner of the Verkhovna Rada of Ukraine on human rights, called constitutional rights. Offers conclusions and recommendations.

There are various positions of the authors as regarding the concept, so relative to the elements of the content of the activities of the Commissioner for human rights to ensure the constitutional rights of man and of the citizen, including the right of individuals to access public information. Featured content provision Authorized the Supreme Council for human rights constitutional law on access to public information: a) the activities of the Ukrainian Parliament Commissioner for human rights; b) aimed at creating the conditions for implementation of the law, its protection, and the protection and restoration of the violated rights; c) in the relationship of man and of the citizen of the State bodies and bodies of local self-government and their officials; g) objective is the implementation of parliamentary control over the observance of constitutional law on access to public information.

Ensure the constitutional right of individuals on access to public information Commissioner on human rights is secured by international norms, by the Constitution and laws of Ukraine and detailed in the current legislative activity (internal and external), is aimed at creating favourable conditions for the implementation of the said constitutional law, its protection, protection from delinquency and delinquents and renovation dubbed violated rights in order to exercise parliamentary control over the compliance with law and order in the process of its implementation. The content of the

activities of the Commissioner for human rights with respect to a constitutional human rights and citizen access to public information includes the following elements: 1) the creation of Authorized Supreme The Council for human rights of favourable conditions for the implementation of the said law; 2) guard dubbed the law of tort; 3) right protection in case when it is a violation of; 4) facilitating the obtaining of violated the constitutional rights of individuals to access public information.

The protection and restoration of Human Rights Commissioner of the constitutional law on access to public information is its activity within the competencies specified by international and internal national legal norms to curb violations the offender to legal liability, to update the broken rights and compensation caused losses in order to ensure access to public information. Atorders of protection and restoration of Human Rights Commissioner of the constitutional law on access to public information: a) the activities of the Commissioner for human rights; b) limits the activities of established international and internal national legal norms; in) powers, functions, organizational and legal forms and methods; d) curb tort the offender to legal liability; r update) broken rights and compensation of the caused damage. The mechanism of protection and restoration of Human Rights Commissioner of the constitutional right of individuals to access public information includes: the powers, functions, organizational and legal forms and methods of its activity.

Regardless of the title of defender of human rights in a particular country, a particular region or around the world, they all take part in the constitutional rights and freedoms (including the individual's right of access to public information). All ombudsmen are divided into national, regional and international. On the universal and regional levels operates a sufficient number of legal documents that support international standards of individual access to public information. A significant part of the international standards on the Human Rights Commissioner of the constitutional right of access to public information of individual embedded database at the national Ukrainian legislation. There is a need for the creation of a mechanism of control over the process of ensuring the right of access to public information. An effective mechanism for the implementation of such control, in our opinion, includes the creation of a special body control in the Secretariat of the Plenipotentiary for human rights.

In order to improve the normative and legal regulation of the constitutional law on access to public information offer amend article 32, article 34 of the Constitution of Ukraine; complement laws of Ukraine «About access to public information», «On Public Television And Radio Broadcasting Of Ukraine», «On Television And Broadcasting», «On information», «On the Commissioner of the Verkhovna Rada of Ukraine on human rights», etc.

Keywords: protection, public information, Commissioner of the Verkhovna Rada of Ukraine on human rights, constitutional rights of individuals, access of public information.